

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025/2026 – 2026/2027

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Tłumaczenie tekstów literackich
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Filologiczny
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Germanistyki
Kierunek studiów	filologia germańska
Poziom studiów	II stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr 1 i 2
Rodzaj przedmiotu	przedmiot specjalnościowy (specjalność translatoryczna), do wyboru
Język wykładowy	język niemiecki
Koordynator	dr Zygmunt Tęcza
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	pracownicy Instytutu Germanistyki

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1				15					2
2				15					2

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie laboratorium: zal. z oceną po 1 i 2 semestrze; egzamin po 2. semestrze.

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość języka wykładowego na poziomie C1; wybór specjalności translatorycznej.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Przekazanie studentom pogłębionej wiedzy na temat istoty przekładu literackiego, różniącej go od innych typów tłumaczeń, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych rodzajów i gatunków literackich.
C ₂	Kształcenie i doskonalenie umiejętności rozpoznawania parametrów tekstualnych, semantycznych, formalno-stylistycznych i pragmatycznych tekstu literackiego na przykładach reprezentujących wybrane gatunki literackie w niemieckiej i polskiej przestrzeni językowej.
C ₃	Kształcenie i doskonalenie umiejętności analizy tekstu docelowego / krytycznej oceny przekładu literackiego pod kątem ekwiwalencji – w tym umiejętności weryfikacji i dyskusji krótkich tłumaczeń tekstu literackiego sporządzonych przez samych studentów.
C ₄	Kształcenie kompetencji translatorskich umożliwiających przekład prostszych tekstów literackich z języka niemieckiego na język polski.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK_01	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę tekstów literackich oraz zjawisk językowych w nich występujących.	K_W06 K_W07 K_W09 K_W10
EK_02	Student potrafi rozpoznawać różne gatunki tekstów literackich, identyfikując ich cechy tekstualne, semantyczne, formalno-stylistyczne i pragmatyczne, oraz analizować i oceniać te zjawiska w utworach literatury niemieckiej i polskiej.	K_U03 K_U04
EK_03	Student potrafi sprawnie posługiwać się terminologią i metodologią właściwą dla klasyfikacji i opisu dzieł literackich oraz dla przekładoznawczej analizy tekstu literackiego.	K_U02 K_U03
EK_04	Student potrafi sprawnie i skutecznie wyszukiwać informacje dotyczące tekstów oryginalnych i przekładów literackich w różnego typu źródłach, wykorzystując do tego celu nowoczesne technologie informacyjne, w tym zwłaszcza Internet.	K_U03 K_U04
EK_05	Student potrafi wykonywać poprawne / akceptowalne tłumaczenia prostszych tekstów literackich z jęz. niemieckiego na język polski.	K_U03 K_U04
EK_06	Student jest otwarty na krytyczną ocenę swojej wiedzy z zakresu tłumaczenia tekstów literackich oraz gotów do jej kompetentnego wykorzystania i dalszego poszerzania.	K_K01 K_K04

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne

A. Problematyka laboratorium

Treści merytoryczne
Semestr 1
Specyfika tekstu literackiego w porównaniu z tekstami użytkowymi. Formalno-normatywne zróżnicowanie tekstów literatury pięknej: podział na rodzaje i gatunki literackie.
Parametry tekstualne, semantyczne, formalno-stylistyczne i pragmatyczne tekstu literackiego na przykładach reprezentujących wybrane gatunki literackie w jęz. niemieckim i polskim. Szczególny status płaszczyzny formalnej.
Parametry zewnętrzne (makrokontekst) tekstu literackiego: zakotwiczenie w kulturze, tradycji i systemie konwencji społecznych kraju języka oryginału. Powiązania o charakterze intertekstualnym, aluzyjność w tekstach literackich.
Estetyczny wymiar tekstu literackiego. Rola znaczeń konotatywnych oraz szczególnych środków językowych (metafora, neologizm, gra słów; rym, rytm, wersyfikacja i in.)
Miejsce teorii przekładu literackiego w obrębie przekładoznawstwa. Zróżnicowanie podejść teoretycznych; główne szkoły przekładoznawcze a przekład literacki. (cz. 1)
Semestr 2
Miejsce teorii przekładu literackiego w obrębie przekładoznawstwa. Zróżnicowanie podejść teoretycznych; główne szkoły przekładoznawcze a przekład literacki. (cz. 2)
Ekwiwalencja w przekładzie literackim. Typy i hierarchie ekwiwalencji. Pojęcia pokrewne: adekwatność i inwariancja.
Kluczowa rola fazy interpretacji oryginału w procesie tłumaczenia tekstów literackich. Wybór strategii przekładu.
Tłumacz autorem nowego tekstu? Kreatywność i jej granice.
Krytyka przekładu literackiego. Krytyczna analiza i dyskusja tłumaczeń tekstu / fragmentów tekstu literackiego sporządzonych przez studentów w ramach pracy domowej.
Tradycja tłumaczeń literatury niemieckojęzycznej na język polski oraz literatury polskiej na język niemiecki.

3.4 Metody dydaktyczne

Laboratorium, praca z tekstem: na forum grupy, w podgrupach oraz w trybie indywidualnym, w tym w ramach zadań domowych. Krytyczna dyskusja na forum grupy w oparciu o literaturę przedmiotu oraz wybrane fragmenty tekstów literackich i ich tłumaczeń. Elementy wykładu wspierane prezentacją multimedialną.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

EK_01	obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, egzamin	lab.
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, egzamin	lab.
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, egzamin	lab.
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć	lab.
EK_05	obserwacja w trakcie zajęć, ocena prac domowych	lab.
EK_06	obserwacja w trakcie zajęć	lab.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Regularny i czynny udział w zajęciach; terminowa realizacja prac domowych.

Kryteria oceny prac pisemnych:

5.0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 96%-100%

4.5 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 90%-95%

4.0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 80%-89%

3.5 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 70%-79%

3.0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 60%-69%

2.0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia poniżej 60%.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z planu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	68
SUMA GODZIN	100
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	brak
zasady i formy odbywania praktyk	brak

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Koller, Werner / Henjum, Kjetil B.: *Einführung in die Übersetzungswissenschaft*. Tübingen 2020. [wybrane rozdziały]

Lipiński, Krzysztof: *Vademecum tłumacza*. Kraków 2006. [wybrane rozdziały]

Snell-Hornby, Mary / Höning, Hans G. / Kußmaul, Paul / Schmidt, Peter (Hgg.): *Handbuch Translation*. Tübingen 1998. [wybrane rozdziały]

plus wybór niemieckich i polskich tekstów literackich / fragmentów będących przedmiotem analizy, dokonany przez prowadzącego przed rozpoczęciem semestru

Literatura uzupełniająca:

Barańczak, Stanisław: *Ocalone w tłumaczeniu. Szkice o warsztacie tłumacza poezji z dodatkiem małej antologii przekładów-problemów*. Kraków 2004. [wybrane rozdziały]

Bąk, Paweł: *Die Metapher in der Übersetzung. Studien zum Transfer der Aphorismen von Stanisław Jerzy Lec und der Gedichte von Wisława Szymborska*. Frankfurt a. M. 2007. [wybrane rozdziały]

- Lipiński, Krzysztof: *Übungstexte zur Methodologie der literarischen Übersetzung*. Kraków 1986. [wybrane rozdziały]
- Reiß, Katharina / Vermeer, Hans J.: *Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie*. Tübingen 1991. [wybrane rozdziały]
- Siever, Holger: *Übersetzungswissenschaft: Eine Einführung*. Tübingen 2022. [wybrane rozdziały]
- Stolze, Radegundis: *Übersetzungstheorien: eine Einführung*. Tübingen 2018. [wybrane rozdziały]
- Tęcza, Zygmunt: *Das Wortspiel in der Übersetzung. Stanisław Lems Spiele mit dem Wort als Gegenstand interlingualen Transfers*. - Berlin, New York 2011. [wybrane rozdziały]
- Tęcza, Zygmunt: *Die vierte Dimension des sprachlichen Transfers. Zur Differenziertheit von Äquivalenzhierarchien in der intralingualen diachronen Übersetzung*. - In: P. Bąk, B. Rolek (Hgg.): *Sprache und Translation*, 139-177. Rzeszów 2018.
- Tęcza, Zygmunt: *O racji bytu tekstów poetyckich w uniwersyteckiej dydaktyce tłumaczeń – na przykładzie niemieckiej liryki czasu zjednoczenia*. In: *Studia Translatorica* 10 (2019), 235-251.
- Tęcza, Zygmunt: *Wenn ein Spiel 1:0 endet: Facetten translatorischer Insuffizienz*. In: G. Jaśkiewicz / Z. Tęcza (Hgg.): *Neophilologica Sandeciensia II*, 117-135. Nowy Sącz 2007.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej